ଲିଙ୍ଗାଇ ଗମାଙ୍ଗୋ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଦୟାନିଧି ଜେନା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ମେ 31, 2004

[ବ୍ରିଜେଶ କୁମାର ଏବଂ ଅରୁଣ କୁମାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଓଡ଼ିଶା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର (ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଦ୍ୱାରା) ବିନିୟମନ 1956; ଧାରା 2 (f), 3(1) ଏବଂ 5(2):

ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି/ଜମି- ଆରୋପିତ ଭାବେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଳପୂର୍ବକ ଅଧିକୃତ, - ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର, ମାଲିକମାନେ, ଦଖଲ ଦାବି କରି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ- ସକ୍ଷମ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ- ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇଥିଲେ - ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଏହା କହି ଖାରଜ କଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମାଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିଲା, ତେଣୁ ବିନିୟମନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଆକର୍ଷିତ ହେଉନଥିଲା- ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ପାଲଟା ଯାଇ ମାଲିକମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମା ଜମିର ଦଖଲର ପୁନଃ ପ୍ରତିଷ୍ଠା- ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ- ଆବେଦନ ଉପରେ, କୁହାଗଲା: ବିବାଦୀୟ ଜମି ଅଣ-ଆଦିବାସୀ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ୁଛି- ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆଧାରରେ ଅଧିକାର ଏବଂ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ହାସଲ କରିବେ ନାହିଁ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିର ଦଖଲ ଏବଂ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରମାଣ ଭାରକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା- ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ- ନୂତନ ଶୁଣାଣୀ ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ବିଷୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ-ଏକ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ମକଦ୍ଦମା ଜମିର ମାଲିକ, ସକ୍ଷମ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହି ଆଧାରରେ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ଉପରେ ଦଖଲ ଦାବି କରି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ବିବାଦୀୟ ଜମିକୁ ବଳପୂର୍ବକ ଜବର ଦଖଲ କରିଥିଲେ । ପ୍ରାଧିକାରୀ ଆବେଦନକାରୀ-ମାଲିକମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଏହି ମାମଲାକୁ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଇତି ମଧ୍ୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର (ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା) ବିନିୟମନ, 1956 ପ୍ରଖ୍ୟାପନ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ପଡ଼ୁଛି । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଏହା କହି ଖାରଜ କଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ମକଦ୍ଦମା ଜମି 30 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା ବିନିୟମନର

ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବ ନାହିଁ । ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଳପୂର୍ବକ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ଦଖଲରୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ, ସେମାନେ ବିନିୟମନ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ଫେରସ୍ତ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଲେ: 1.1. ସାଧାରଣତଃ କେତେକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଜଣେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଣ-ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ଅସିଦ୍ଧ, ବ୍ୟର୍ଥ ତଥା ଅବୈଧ ଅଟେ ।

1.2. ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆଧାରରେ ଅଧିକାର ଏବଂ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ହାସଲ କରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଆଧାର ବିଫଳ ହୋଇଛି, ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦଖଲ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦରଜଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟଗତ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଫଳାଫଳର ନ ହୋଇପାରେ । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ମାମଲାର ଏହି ଦିଗକୁ ମାମଲାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନୂତନ ଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ଏବଂ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ସିଂହ ବନାମ *ତେଜ ବାହାଦୁର ପ୍ରଜାପତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଜେ.ଟି. (2003) 9 ଏସସି 201*; ମାଧବରାଓ ୱାମନ ସୌଣ୍ଡାଲଗେକର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ରଘୁନାଥ ଭେଙ୍କଟେଶ* ଦେଶପାଣ୍ଡେ *ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର (1923) ପି.ସି. 205 ଏବଂ *କରିମୁଲ୍ଲାଖାନ୍, ପିତା-ମହମ୍ମଦ ଇଶାଖାନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* ବନାମ *ଭାନୁପ୍ରତାପ ସିଂହ,* ଏଆଇଆର 36 (1949) ନାଗପୁର 265, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

ମାଧିଆ ନାୟକ ବନାମ *ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 65 (1988) ସି.ଏଲ.ଟି. 36, ପ୍ରଭେଦନୀୟ ।

1.3. ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଏକ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ଥିତ ଜମି ଉପରେ ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀଙ୍କର ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ଏବଂ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ଅର୍ଜନ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ; ସମଗ୍ର ମାମଲା ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନୂତନ ଦୃଷ୍ଟିପାତ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ନଥିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ବିନିୟମନ ସଂଖ୍ୟା 2/1956 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବରେ ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦାବିର

ନିହିତାର୍ଥକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ । ତେଣୁ ନୂତନ ଶୁଣାଣୀ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା ୪୬୪-74/1998 ।

ଓ.ଜେ.ସି. ସଂଖ୍ୟା 3992, 3993, 3994, 3995, 3996, 3997ଏବଂ 3998/1989 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 27.10.92 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏସ୍. ପି. ଶର୍ମା, ଏମ୍. ପି. ରାଜୁ, ସୁଶ୍ରୀ ଲେନି ଥୋମାସ୍, ଅଶ୍ୱନୀ, ଅଭିଷେକ ଆତ୍ରେ ଏବଂ ଶିଶିର ସିଂ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଜନରଞ୍ଜନ ଦାସ, ଶ୍ୱେତକେତୁ ମିଶ୍ର, ସୁଶ୍ରୀ ମୌସୁମୀ ଗେହଲଟ, ଶ୍ରୀମତୀ କୀର୍ତ୍ତି ରେଣୁ ମିଶ୍ର ଏବଂ ୱାଇ. ପ୍ରଭାକର ରାଓ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ବ୍ରିଜେଶ କୁମାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି: ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରାଜସ୍ୱ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 150 ରୁ 156/1976 ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଶାସକ, ଆଇ.ଟି.ଡି.ଏ, ପାର୍ଲାଖେମୁଣ୍ଡି ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଓଡ଼ିଶା ବିନିୟମନ ସଂଖ୍ୟା 2/1956 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ପୃଥକ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପୃଥକ ଭାବରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୁମ୍ମା ବ୍ଲକର ଖାରିୟାଗୁଡ଼ା ଗାଁର ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଦାୟର କରାଯାଇଥିବାବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ମାମଲାରେ ବିପରୀତ ପକ୍ଷ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଅଶର୍ଯ୍ୟଗୁଡା ଗାଁର ପାଣ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଅଟନ୍ତି । ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ବିବାଦରେ ଥିବା ଜମି ଖରିୟାଗୁଡ଼ା ଗ୍ରାମରେ ପଡୁଛି ଯାହା ବିନିୟମନ ସଂଖ୍ୟା 2/1956 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ଏକ ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ଅଟେ । ବିଭିନ୍ନ ମାମଲା ଦାୟର କରିଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦାବି ଏହା ଯେ ଜମି ସେମାନଙ୍କର ଅଟେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଏହାକୁ ଜବର ଦଖଲ କରିଛନ୍ତି । ଓ.ଏସ୍.ଡି., ପାର୍ଲାଖେମୁଣ୍ଡିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ତା 28.2.1979 ରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଜମି ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନ ଉପରେ, ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ଗଞ୍ଜାମ, ଛତ୍ରପୁର ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହ ପଠାଇ ଦେଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତରେ 5.5.1927 ର କବଲା ଟି.ଏସ. ସଂଖ୍ୟା 16/61 ର ଉଲ୍ଲେଖରେ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସହିତ ମକଦ୍ଦମା ଜମିର ଚିହ୍ନଟ ନିରୂପଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମ୍ବିଧାନର ପଞ୍ଚମ ଅନୁସୂଚୀର ପାରା 5 ର ଉପ-ପାରା (2) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହି ବିନିୟମନ

ପ୍ରଖ୍ୟାପନ କରିଥିଲା, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥାନାନ୍ତର (ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଦ୍ୱାରା) ବିନିୟମନ, 1956 ଭାବରେ ଜଣା, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ବିନିୟମନ ସଂଖ୍ୟା 2/1956 ଭାବରେ ଜଣାଯାଉଛି, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହିପରି ଭାବରେ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ । ଧାରା 2 ର ଖଣ୍ଡ (f) ଅନୁଯାୟୀ, " ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର" ର ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି:

> "ଦଖଲ ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ବନ୍ଧକ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର, ବିକ୍ରୟ, ଉପହାର, ବିନିମୟ କିମ୍ବା ଏପରି ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରବାର ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଚୁକ୍ତିନାମା ପ୍ରକୃତିର ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହିପରି ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏକ ମୂଲ୍ୟ କିମ୍ବା ଚୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ।"

ବିନିୟମନର ଧାରା 3 ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ସଦସ୍ୟ ନ ଥିବା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ କୌଣସି ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟର୍ଥ ତଥା ଅସିଦ୍ଧ ହେବ, ଯଦି ଏହା ସକ୍ଷମ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ପୂର୍ବ ସମ୍ମତି ସହିତ ଲିଖିତ ଭାବରେ ନ ଥାଏ । ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା 2 ରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ସକ୍ଷମ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଧାରା 3 ର ଉପଧାରା (1) କୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରି ଦଖଲରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ବହିଷ୍କରଣ ପାଇଁ ନିଜସ୍ୱ ଇଚ୍ଛା ମୁତବକ ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1) ନିମ୍ନମତେ ପଠନୀୟ:

> "3.(1) ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା କୌଣସି ଆଇନକିଛି ବି ଧାରଣ କରୁଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର କୌଣସି ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବ୍ୟର୍ଥ ଓ ଅସିଦ୍ଧ ହେବ ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନ ହୋଇଥିଲେ କିମ୍ବା ସକ୍ଷମ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଲିଖିତ ପୂର୍ବ ସମ୍ମତି ଏଥିପାଇଁ ନଥିଲେ ବଳହୀନ କିମ୍ବା ପ୍ରଭାବହୀନ ହେବ ।
>
> (2) XXX XXX XXX "

ଆମ୍ଭେ ଆହୁରି ଜାଣିବାକୁ ପାଉଛୁ ଯେ ଧାରା 5 a ର ଉପଧାରା 2 ଅଧୀନରେ ଏକ ସମର୍ପଣ କିମ୍ବା ପରିତ୍ୟାଗ ମଧ୍ୟ କେତେକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସହିତ ବିନିୟମନର ଅର୍ଥ ଅଧୀନରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ସ୍ଥାନାନ୍ତର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ସାଧାରଣତଃ କିଛି ବ୍ୟତିକ୍ରମାନୁବର୍ତ୍ତୀରେ, ଜଣେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଣ-ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର ଅନୁମୋଦନୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହା ଅବୈଧ, ବ୍ୟର୍ଥ ତଥା ଅସିଦ୍ଧ ଅଟେ ।

ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟକୁ ଫେରିବା ପରେ ଆମ୍ଭେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ ପରେ ମାମଲାର ଶୁଣାଣୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପ୍ଲଟଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକ ତାଙ୍କ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଜେରା ପାଇଁ ସାକ୍ଷୀ ବାକ୍ସରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବିବୃତି ଉପରେ

ବିଚାର କରି ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:"...... ଉପରୁ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ଯେ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଜେରାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସୀମା 1927 ର କବଲାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସୀମା ସହିତ ପାଖାପାଖି ସମାନ ଏବଂ ଏହାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହେବ ।" ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଶାସକ, ଆଇ.ଟି.ଡି.ଏ., ପାର୍ଲାଖେମୁଣ୍ଡି ଆହୁରି ପରିଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଯେ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବିବୃତି ଅନୁଯାୟୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକଙ୍କ ନାମରେ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବିବୃତି ଆଧାରରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଗଣ, ଯଥା, ଏଠାରେ ଯେଉଁମାନେ ଆବେଦନକାରୀଗଣ (ଆଦିବାସୀ) ମକଦ୍ଦମା ଜମି ଦାବି କରି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଉଠାଇନଥିଲେ । ଯଦିଓ ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ କେଉଁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ମକଦ୍ଦମା ଜମିର ଅଧିକାରରେ ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ 1927 ର କବଲା ଅନୁଯାୟୀ 30 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଦଖଲରେ ଅଛନ୍ତି, ଯାହା ଧାରା 7-D ଅନୁଯାୟୀ ସୀମିତ ଅବଧି ଅଟେ । ତେଣୁ, ଏହା ଓଡ଼ିଶା ବିନିୟମନ ସଂଖ୍ୟା 2/1956 ର ଧାରା 3A(1) କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ସମଗ୍ର ଆଦେଶ ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ବିବୃତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି ।

ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥକ ଭାବରେ ଚୟନ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ବିନିୟମନ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 1/1987 ରୁ ବିନିୟମନ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 7/1987 ଭାବରେ ସଂଖ୍ୟାଙ୍କିତ କରାଯାଇଛି । ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ଗଞ୍ଜାମ, ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ, ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ପୂର୍ବ ଆଦେଶରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଦଖଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ ପରେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ତା 25.3.1987 ରିଖକୁ ରଦ୍ଦ କରି ଆଦେଶ ଦେବା ସହିତ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଫେରେଇବା ସମୟରେ, କେବଳ ଆର୍.ଓ.ଆର୍. ରେ ଥିବା 1927 ର ଆର୍.ଏସ୍.ଡି. ର ଦରଜକୁ ଏବଂ 1961ର ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ମକଦ୍ଦମାର ଆଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଜମିଗୁଡ଼ିକର ଚିହ୍ନଟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ବୋଲି ଚାହୁଁଥିଲେ । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଯେ'ପରି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ଜମିର ଦଖଲକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଦଲିଲଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିହ୍ନଟର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଶେଷ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ । ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ବାସ୍ତବିକ ଦଖଲକୁ ନେଇ କୌଣସି ବିବାଦ ନଥିଲା । ତା'ପରେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅମିନଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମା ବହିର୍ଭୂକ୍ତ କରିଥିଲେ, ଜେରାରେ ଯାହାର ଅଭିସାକ୍ଷ୍ୟ 1927 ର ସାକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଦଲିଲ ସହିତ ମେଳ ଖାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏପରି କରିବା ସମୟରେ ପୂର୍ବ ବିବୃତିକୁ ଆଦୌ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇନଥିଲା ଯାହା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ମାମଲାକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିଲା । ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଅମିନଙ୍କ ଜେରା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ବିଚାରଣ

ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଭ୍ରମାତ୍ମକ ଏବଂ ବେଠିକ୍ ଥିଲା । ତା'ପରେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଯେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୟରେ, ଯିଏ ଦଖଲରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ମିଳିଲେ, ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ 1958 ମସିହାରୁ ଜବରଦଖଲରେ ରହି ଆସୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏପରି ନଥି ଉପରେ କୌଣସି ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏହି ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମାଲିମକଦ୍ଦମା ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଚାଲିଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିଶେଷରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଳପୂର୍ବକ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦଖଲରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ, ସେମାନେ ଦଖଲର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର, ବିଶେଷ ଭାବରେ, ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ, ବିନିୟମନ 2/1956 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳର ଦଳିତ ଲୋକଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ବର୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଶୋଷଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଅଟେ ।

ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଯାହାର ଆଧାରରେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମତଃ, ଉକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେ ଜମି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଅଟେ ବୋଲି ଏପରି କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପୋଷଣ କରିବାକୁ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟ ନଥିଲା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଯେହେତୁ 1958 ମସିହାରୁ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ବିବାଦୀୟ ଜମିର ଦଖଲରେ ରହି ଆସିଛନ୍ତି, ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ହାସଲ କରିଥିଲେ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ବିନିୟମନ- 1/1975 ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଥିବା ସଂଶୋଧନ, ଯାହାକି ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ସୀମିତ ଅବଧିକୁ 12 ବର୍ଷରୁ 30 ବର୍ଷକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲା, ତାହା 2.10.1973 ରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ 1958 ଠାରୁ 12 ବର୍ଷ ପୂରଣ ହେବା ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ 2.10.1973 ର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିସାରିଥିଲେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 65 (1988) ସି.ଏଲ.ଟି. ପୃ. 360 ରେ ବିବୃତ କରାଯାଇଥିବା *ମାଧିଆ ନାୟକ ବନାମ ଅର୍ଜୁନ ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ମାମଲାର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଥିଲେ । ତେଣୁ, ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କେବଳ ଦୁଇଟି କାରଣ ଏହିକି ଯେ ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ ଏହି ଉପସଂହାର ଉପରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ମାଲିକାନା ଓ ଦଖଲ ଥିଲା ଏବଂ (ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 5) ସେହି ଉପସଂହାରର ସମର୍ଥନରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନ ଥାଇ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ବିବାଦୀୟ ଜମିର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲରେ ଥିବା କାରଣରେ ଏବଂ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ ।

ଆମ୍ଭେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଏହି ଦୁଇଟି କାରଣ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଆସିଲେ, ଆମ୍ଭେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସିଧାସଳଖ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଛି । ଏହା ଜେ.ଟି. (2003) 9 ଏସସି 201, *ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ସିଂହ ବନାମ ତେଜ ବାହାଦୁର ପ୍ରଜାପତି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ରେ ବିବୃତ ହୋଇଛି । ଏହି ମାମଲା ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତିମାନଙ୍କର ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ପଡୁଥିବା ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ଏହି ମାମଲା ଓଡ଼ିଶା ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳର ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର (ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଦ୍ୱାରା) ବିନିୟମନ, 1956 ର ବିନିୟମନ 2, 3 ଏବଂ 7-D ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିଲା, ଅର୍ଥାତ୍, ସେହି ଏକ ସମାନ ବିନିୟମନ ଯାହା ଏହି ମାମଲାକୁ ମଧ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରୁଛି । ଏଥିରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ଅର୍ଜନ ଥିଲା । ଏହି ବିଷୟକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବିଚାର କରି, ଉପରୋକ୍ତ ବିନିୟମନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏହା ଯେ "ଆଦିବାସୀ ଜନଜାତିର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ହାସଲ କରାଯାଇପାରିବ କି? (ରାୟର ପାରା 14) । ଉତ୍ଥିତ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟର ପାରା 23 ରେ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲେ:

> "......ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅଧିକାର ଏପରି ହେବା ଉଚିତ ଯାହା ହସ୍ତାନ୍ତରକ୍ଷମ ଅଟେ ଏବଂ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଜନ ହେବାକୁ ସକ୍ଷମ ଅଟେ । ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଏକ ହସ୍ତାନ୍ତରକ୍ଷମ ଅଧିକାର ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଆଇନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଛି, କାରଣ ଏହା ସ୍ୱତପ୍ରବୃତ୍ତ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବାକୁ ସକ୍ଷମ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ହେବା ଲୋଡ଼ା ଅଟେ ଯେହେତୁ ଏହା ଅନିଚ୍ଛାକୃତ, ସ୍ୱତଃ ଭାବେ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଦାବିଦାରଙ୍କ ତରଫରୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଯୋଗୁଁ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଛି ......"

ଏହାପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଏଆଇଆର (1923) ପି.ସି. 205 ରେ ବିବୃତ *ମାଧବରାଓ ୱାମନ ସୌନ୍ଦଲଗେକର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରଘୁନାଥ ଭେଙ୍କଟେଶ ଦେଶପାଣ୍ଡେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର 36 (1949) ନାଗପୁର 265, *କରିମୁଲ୍ଲାଖାନ, ପିତା- ମହମ୍ମଦ ଇଶାକଖାନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭାନୁପ୍ରତାପ ସିଂହ ମାମଲାରେ* ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତି, ଯେଉଁଥିରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ଥିଲା, ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିଲେ, ଏହା କହି ଯେ ଇନାମ ଜମି, ୱତନ୍ ଜମି, ଏବଂ ଦେବୋତ୍ତର ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ଅର୍ଜନ ଅକ୍ଷମ ଥିଲା କାରଣ ରାଜ୍ୟର ହିତରେ ଏହିପରି ଜମିର ହସ୍ତାନ୍ତର ନିଷେଧ ଥିଲା । ଆମ୍ଭେ ଆହୁରି ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା *ମାଧିଆ ନାୟକ* (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ମାମଲାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ, କି ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଜମି ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ଅର୍ଜନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ଉଠା ଯାଇନଥିଲା କିମ୍ବା *ମାଧିଆ ନାୟକଙ୍କ* ମାମଲାରେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିନଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ଯେ ବିନିୟମନର ଧାରା 7-D ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି

ତଥ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପଢ଼ିବାକୁ ହେବ ଯେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ଏବଂ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ଅର୍ଜନ ଜଣେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଦାବି କରାଯାଏ କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ନୁହେଁ ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଜମି ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱ ଦାବି କରୁଥିବା ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥାଏ । ତେଣୁ, *ଅମରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତାପ ସିଂହ* (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ଙ୍କ ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଜଣେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆଧାରରେ ଅଧିକାର ଏବଂ ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ହାସଲ କରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆଧାରଟି ବିଫଳ ହେଉଛି । ତେଣୁ, ବିବାଦୀୟ ଜମି ଉପରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦଖଲ ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟଗତ ଦିଗ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦରଜଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରସୂ ନ ହୋଇପାରେ, ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଷୟର ଏହି ଦିଗକୁ ମାମଲାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ନୂତନ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ପୁନର୍ବାର ଅନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନଟି ଯେତେଦୂର ସମ୍ବନ୍ଧିତ,ଅର୍ଥାତ୍, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ନଥିରେ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ନ ଥାଇ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାର ଉପରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ଜମି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଏବଂ ଦଖଲରେ ଥିଲା, ଆମ୍ଭେ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଦିଗକୁ ଅତି ତରବରିଆ ଭାବେ ସମ୍ପାଦିତ କରିଛନ୍ତି । ବିବାଦୀୟ ଜମି ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ପଡୁଛି ବୋଲି ସେଥିରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଅପିଲ ପ୍ରାଧିକାରୀ, ଯାହାଙ୍କ ରାୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି, ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାଗୁଡ଼ିକରେ ପାରିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଏହିପରି ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମି ଉପରେ ଦଖଲରେ ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ହାତରେ ବଳପୂର୍ବକ ସେମାନଙ୍କର ବେଦଖଲର ନିବେଦନ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇଥିବା ସେହି ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ବିଚାର ନ କରି, ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିନା କୌଣସି ପ୍ରମାଣରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଜମି ଦଖଲ ଏବଂ ମାଲିକାନା ବିଷୟରେ ତୁରନ୍ତ ଉପସଂହାର ଉପରକୁ ଆସିଥିଲେ । ପ୍ରମାଣଭାରର ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜମି ଦଖଲ ଏବଂ ମାଲିକାନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବରଂ ଭଲ ଭାବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥାନ୍ତେ ।

ଆମ୍ଭ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ । ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଅନୁସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମି ଉପରେ ଅଣ-ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାର ଏବଂ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ୱର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ, ଆମ୍ଭ ମତରେ, ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଆଦେଶରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାର କରି ସମଗ୍ର ମାମଲା ଉପରେ ଏକ ନୂତନ ନଜର ପକାଇବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯଥା, ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଶାସକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ପ୍ରଥମ ଆଦେଶ ଯାହା ପରେ ତା ୫.4.1992 ରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲରେ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ

କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ସମେତ ଅପିଲରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶ ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ ନଥିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ଯାହା ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶା ଯିବାକୁ ଲୋଡ଼ାଯାଏ, ତା'କୁ ମଧ୍ୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାଲିକାନା ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାର କିମ୍ବା ଦଖଲାଧିକାରକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା କୌଣସି ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା ତଥ୍ୟାବଳୀ ନାହିଁ ବୋଲି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ବିନିୟମନ ସଂଖ୍ୟା 2/1956 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ଆରୋପିତ ଭାବରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିବାର ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦାବିର ଆଭାସିତ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିପାରେ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଏବଂ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ଏହି ରାୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମନ୍ତବ୍ୟ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ନୋଟିସ୍ ଦେବା ପରେ ମାମଲାର ନୂତନ ଶୁଣାଣୀ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରତିପ୍ରେରଣ କରାଯାଉଛି । ଯେହେତୁ ଏହି ମାମଲା ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି, ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପକ୍ଷରେ ମାମଲାର ତ୍ୱରିତ ଶୁଣାଣୀ ଏବଂ ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ବିଚାର କରିବା ଉତ୍ତମ ହୋଇପାରେ ।

ଖର୍ଚ୍ଚ ସରଳ ।

ଏସ୍.କେ.ଏସ୍.

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ